

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Indiculus superstitionum & paganiarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19366

KARLOMANNI PRINCIPIS
 CAPITVLARE SECVNDVM

Datum anno Christi DCCXLIII. apud Liptinas.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. **D**E prioris synodi capitulis communi consensu receptis & approbatis.
2. De pecunia ecclesiastica sub precario & censu in subsidium exercitus prestanda.
3. De incestis matrimoniis; & ut mancipia Christiana paganis non tradantur.
4. Vt qui paganus observationes in aliqua re fecerit, quindecim solidis multetur.

INCIPIVNT PRÆDICTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

De prioris synodi capitulis communi consensu receptis & approbatis.

Lib. v. Capitular. c. 1.

I. M Odò autem in hoc synodali conventu, qui congregatus est ad Kalendas Martias in loco qui dicitur Liptinas, omnes venerabiles sacerdotes Dei & Comites & Præfecti prioris synodi decreta consentientes firmaverunt, seque ea implere velle & observare promiserunt. Et omnis ecclesiastici ordinis clerus, Episcopi, & Presbyteri, & Diaconi, cum reliquis Clericis, suscipientes antiquorum patrum canones, promiserunt se velle ecclesiastica jura moribus & doctrinis & ministerio recuperare. Abbatem verò & monachi receperunt regulam sancti patris Benedicti, ad restaurandam normam regularis vitæ. Fornicatores namque & adulteros Clericos, qui sancta loca vel monasteria antè tenentes coinquinaverunt, præcepimus inde tollere & ad penitentiam redigere. Et si post hanc definitionem in crimen fornicationis vel adulterij ceciderint, prioris synodi iudicium sustineant. Similiter & monachi & nonnae.

De pecunia ecclesiastica sub precario & censu in subsidium exercitus prestanda.

II. Statuimus quoque cum consilio fervorum Dei & populi Christiani, propter imminetia bella & persecutiones ceterarum gentium quæ in circuitu nostro sunt, ut sub precario & censu aliquam partem ecclesiasticæ pecuniæ in adiutorium exercitus nostri cum indulgentia Dei aliquanto tempore retineamus, ea conditione ut annis singulis de unaquaque cæsata solidus, id est, duodecim denarij, ad

Tom. I.

Ecclesiam vel monasterium reddantur, eo modo ut si moriatur ille cui pecunia comodata fuit, Ecclesia cum propria pecunia revesita sit. Et iterum, si necessitas cogat, aut Princeps jubeat, precarium renovetur, & rescribatur novum. Et omnino observetur ut Ecclesiæ vel monasteria penuriam & paupertatem non patiantur quorum pecunia in precario præstita sit. Sed si paupertas cogat, Ecclesiæ vel domui Dei reddatur integra possessio.

De incestis matrimoniis & ut mancipia Christiana paganis non tradantur.

III. Similiter præcipimus ut juxta decreta canonum adulteria & incesta matrimonia, quæ non sunt legitima, prohibeantur & emendentur Episcoporum judicio. Et ut mancipia Christiana paganis non tradantur.

Vt qui paganus observationes in aliqua re fecerit, quindecim solidis multetur.

IV. Decrevimus quoque, quod & pater meus antè præcipiebat, ut qui paganus observationes in aliqua re fecerit, multetur & damnetur quindecim solidis.

INDICVLVS SVPERSTITIO-
 NVM ET PAGANIARVM.

- I.** **D**E sacrilegio ad sepulchra mortuorum.
- II.** De sacrilegio super defunctos, id est, dadisitas.
- III.** De spurcalibus in Febr.
- IV.** De casulis, id est, fanis.
- V.** De sacrilegiis per Ecclesias.
- VI.** De sacris silvarum, quæ Nymidas vocant.
- VII.** De his quæ faciunt super petras.

K ij

VIII.	De facris Mercurij vel Iovis.	XXI.	De lunæ defectione, quod dicunt Vinceluna.
IX.	De sacrificio quod fit alicui sanctorum.	XXII.	De tempestatibus & cornibus & cocleis.
X.	De phylacteriis & ligaturis.	XXIII.	De fulcis circa villas.
XI.	De fontibus sacrificiorum.	XXIV.	De pagano cursu, quem Yrias nominant, scissis pannis vel calceis.
XII.	De incantationibus.	XXV.	De eo quod sibi sanctos fingunt quoslibet mortuos.
XIII.	De auguriis, vel avium vel equorum vel bovum stercore, vel sternutatione.	XXVI.	De simulacro de consparfa farina.
XIV.	De divinis vel fortilegis.	XXVII.	De simulacris de pannis factis.
XV.	De igne fricato de ligno, id est, nodfyr.	XXVIII.	De simulacro quod per campos portant.
XVI.	De cerebro animalium.	XXIX.	De ligneis pedibus vel manibus pagano ritu.
XVII.	De observatione pagana in foco vel in inchoatione rei alicujus.	XXX.	De eo quod credunt quia feminae lunam commentent, quod possint corda hominum tollere juxta paganos.
XVIII.	De incertis locis quæ colunt pro facris.		
XIX.	De petendo quod boni vocant S. Mariæ.		
XX.	De feriis quæ faciunt Iovi vel Mercurio.		

CAPITVLARE INCERTI ANNI

Datum in synodo cui interfuit Bonifacius apostolicæ sedis Legatus, circa annum Christi DCCXLIV.

Nunc primum editum ex veteri codice MS. bibliotheca Thuane.

EX CONCILIO REGVM, QVIBVS LEGATVS ROMANÆ SEDIS INTERFVIT BONEFATIVS.

INCIPIVNT CAPITVLA.

1. D e exposito infante.	15. De libertis, ut non sint testes.
2. De trigefimis mortuorum.	16. De commutatione.
3. De muliere enixa.	17. De fidejussore.
4. De Clericis qui comam nutriunt.	18. De personis judiciorum.
5. De sacerdotibus qui demigrant.	19. De agnatis & cognatis.
6. De loco laicorum in Ecclesia.	20. De falsa moneta.
7. De servis Clericorum.	21. De homicidis ad Ecclesiam confuzientibus.
8. De invasoribus rerum Ecclesie.	22. De latronibus.
9. De regula collectarum.	23. De die dominico.
10. De professione sacerdotum.	24. De empto à fure.
11. De testamento sacerdotum.	25. De alieno animali occiso.
12. De Archidiaconis.	26. De compositione incensa domus.
13. De compositoribus cautionum.	27. De via convicinali.
14. De modo sacramenti.	28. De rebus commendatis incensis.

INCIPIVNT PRÆDICTA CAPITVLA ET EORVM TEXTVS.

De exposito infante.
SI expositus ante Ecclesiam cujuscunque fuerit miseratione collectus, contestationis ponat collector epistolam. Et si is qui collectus est, intra decem dies quæsitus agnitûsque non fuerit,

Lib. VI. Capitularium ad. c. 144.